

Передплата

на «РУСЛАНА» виносить:
в Австрії:
на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1-70 кор.

За границею:

на цілий рік: зі щоденною
вистилкою 7 доларів, або 12
рублів; з вистилкою двічі
в тижні 5½ долара, або 10
рублів; з вистилкою по субо-
ти 4½ долара, або 9 рублів.
Поодинокое часло по 10 сот.

Телефон Редакції ч. 1484. — Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Руслановкх псалмів М. Шашкевича

Виходить у Львові щодня крім неділь руских свят о 5½ год. по полудни.

Редакция, администрация экспедиция «Руслана» при ул. Оссолинских ч. II. партер (фронт від ул. Тихой). Експедиция місцева в Агенції Соколовского в насажі Гавмана.

Рукописи звертає ся лише напереднє застереженя.

Рекламні неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надсіланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Розлад посеред парлямент. стороництв.

(X) Виключене пос. д-ра Германа з всепольского стороництва відкрило зовсім занісу на внутрішній розлад посеред польского кола. Kurjer Lw. звичає, що сім інших членів зголосило виступленє з всепольского стороництва, котре мимо тероризму починає розпадатися. Справедливо отже пише варшавский „Goniec“:

„Stronniectwo za prędko wyrosło i co gorsze, właśnie wyrosło na oportunistymie, na rozcieńczeniu swego charakteru, na braku skrupułów na punkcie łatwego przystosowania się do przeróżnych kombinacji i osób. Przez kilka lat pozornego znaczenia, stronniectwo nie skupiło się wewnątrznie, nie zdobyło żadnego kapitału moralnego, któryby stanowił idealną spójnię. W tych warunkach każdy kryzys grozi rozłamem, ba czemś gorszym, bo rozsypaniem“.

Пресилене викликане виключенєм д-ра Германа відобє ся очевидно на польскім колі, в котрім доси терховодили всеполяки. В польскім колі є т. зв. „дики“, котрі не прилучили ся до ніякого стороництва, бо не хотіли піддаватися тероризмови всеполяків. Між тими дикими а поодинокими групами кола в останних часах настали спори, котрих не вмів полагодити презес Гломбінський, не маючи достаточної поваги і впливу.

Довести до поправи відносин, звернути політику кола на дорогу позитивної роботи, се є задача змагань посла д-ра Германа і єго прихильників, а в тій цілі наміряє він утворити окрему групу, до котрої приступили би всі демократичні послы, котрі відорвуть ся від всепольскої групи.

Ся група позитивної роботи навязала би крім того приятні взаємини з людовцями і консерватистами, в наслідком того мала би змінити ся також президия польского кола. Презесом кола став би або пос. Козловский, або др. Герман. В такому случаю ослаблені чисельно всеполяки перейшли би до крайної опозиції, яку вже тепер заповів віцепрезес всепольского стороництва проф. Грабський, і обняли би ролю, яку до недавна гради польскі людовці, ролю різких критиків польскої політики.

Наслідком такого занепаду політичного впливу всеполяків і дальшого відпаданя їх стороницків (як се заповів Kurjer Lw.) будуть сі всепольскі послы, котрі при нових виборах, радіб удержатися при мандатах, лучити ся або з групою д-ра Германа або з людовцями, а нові вибори імовірно причинять ся до скріпленя групи д-ра Германа, людовців і консерватистів, а ослаблять чисельно всеполяків та доведуть до такого занепаду всепольского стороництва, який проявив ся вже в Познаньщині і в Конгресівці. Що такий вислід нових виборів зовсім імовірний, можна вносити з того, що вже тепер по краю, головно по містах, де

всепольске стороництво опирало ся головно на професорах і урядниках, починають сі останні перебігати до інших політичних таборів.

Такий переворот у всепольскім таборі викликає велике роздратованє у всепольских часописях і завязті напасти на намісника д-ра Бобжиньского і маршалка гр. Баденього. По способностях, рішучости і справности д-ра Германа можна сподівати ся, що яму поведе ся зорганізувати нове стороництво і уладити приятні взаємини з иншими групами, а на тій основі можна також вважати річню певною, що др. Гломбінський, котрого становище і так сильно захитане і котрий виявив свою неспосібність до кермованя політикою не менше, як і львівским університетом, буде приневолений віддати керму кола польского в инші руки.

Вправді дописник N. fr. Presse зі Львова запевняє, що змаганє д-ра Германа йде до того, щоби д-ра Гломбінського утворенєм групи позитивної роботи визволити з під перемоги всеполяків і витворити для єго становища ширшу підвалину, а також, що через відступство кількох члєнів всепольска група вераула до першого свого числа 15, однак нема сумніву, що розлад сей і розстрії в польскім колі між всеполяками росте і доведе до значного занепаду всепольского стороництва в держ. раді, а також і в краю, що може причинити ся лише до поправи відносин межинародних в Галичині, де всеполяки довели до нинішного неможливого заострення між

О. П. А. Шеган (P. A. Sheehan).

Мій новий сотрудник.

Оповіданє із записок ірландського пароха.

Переклав Володимир Держирука.

(Дальше).

Далі: в нашій мові повно афоризмів, нераз гірких і болючих, а часом прегарних, як личить народови, якого предки жили в скіряних шатрах. Зацитуї народови кілька з тисячи приповідок Соломонових, а пережувати ме їх, мов корова пашу. Можу говорити без кінця на сю тему.

— А що скажуть отець добродій про сарказм? Ваша увага про афоризми привела мене на таку думку. Чув я часто, що вірні нічого так не боять ся, як сарказму.

— Добре стало ся, що ви мені се пригадали. Можу говорити про сей предмет, як професор, бо колись був я майстром в тім напрямі. Мав я язичок острый і, Господь один знає, як я сего жалую! Нераз списував ся я дуже не мудро на конференціях, публичних виступах ітд., а нераз були у мене дитинні, невідповідні вибрики. Се однак згадую без сорому. А за те згадка на острі, колючі слова, звернені до дітий, переймає мене глибоким соромом. Отсе хосен, що пливе з памятникна: „Испит совісти“. Хто є автором сего вірша:

Хто лад бажав пострахом завести,

Страшнє чинить лихो.

Пекольні блуди зможе лиш принести —

Се спів мій тихий...

— Здасть ся мені, що Теннесон — одвітив сотрудник.

— Богу дякувати, так зле з нами не є. Нарід любить нас; і колиб не се, понав би я в роспуку, колиб погадав про віру Ірландців в недалекій будучности.

— Сказали ще отець парох: Учи не для себе а для Бога.

— Ви ще не втомили ся, молодче?

— Ні — одвітив — слова ваші є повні змісту.

Дав мені на притики, що звичайно говорю инакше, та менше з тим.

— Маю помисл — кажу. — Возьміть Біблію. Отворіть її на пророцтві Єзекііла, на тім сумнім слові, сильнім, огнистім. Шукайте за главою 33-ою, стихом 30-тим.

Читав:

„А ти син чоловічий: Сяни твого народу, що говорять про тебе біля мурів і в дверех домів і говорять один до другого, муж до ближнього своего: Ходіть і послухаймо, що за мова від Господа.“

„І приходять до тебе, неначе приходять нарід, а сидять перед тобою; і слухають слів твоїх а не сповняють їх: зміняють їх в пісню своїх уст а серце їх стежить за лакомством.“

„А ти для них, мов пісня, яку нїжним і гарним голосом співають: і слухають слів твоїх а не сповняють їх“.

Отсе найвисше прямованє чимало святих, щоби „говорили про них під мурами і в дверех домів“. А як прийде страшний суд, сі люди не будуть знали, що був між ними пророк.

— Як однак трудно забути на проповідниці

про себе! — закликав сотрудник.

— Ні, молодче! Се не трудна річ, хоч ніколи може не чіпляєть ся нас так кріпко наше я. Бо найбільше чутливі є ми при сповнюваню обрядів, найпустійші на проповідниці. Відси походить безхосенність нашого післанництва.

— Сказали вкінци отець парох: „Жий так, як навчаєш“. Се також не є легка справа.

— Скажу навіть, що се є найтруднійше до вповнення із всіх моїх рад. А однак слова ваші остануть безхосенними, коли не попрете їх приміром власного життя. Найпростійша наука сьвятого чоловіка, хоч би висказана лихо і неграматично, мати-ме більше вартости, чим найкраща проповідь сьвітового святика. Не знаю нічого важнійшого в історії людскости над се, що є зазначене в житю о. Лякордер-а. Коли був на вершку слави, відступили всі від його проповідниці а за се зелізничні поїзди цілої Франції звернули тисячі образованих людей, адвокатів, офіцерів, учителів, мужів державних, до бідної сільської церковці кілька миль від Іулюзи. Чому? Отсе бідний сільський святик, простий, необразований, незручний, та сьвятий, — притягав їх всіх.

І чиж може бути щось гарвійшого і більше зворушующого в історії людскости, над вид великого і патхненого Домініканина, що приходить до сего села, клякає перед бідним святиком, щоби одержати благословенє, слухає, мов дитина, вечірної лекції катехізму, виголошуваної голосом слабим і з неодною павзою для винайдена відповідного слова?

(Дальше буде).

Русинами і Поляками в краю і на львівському університеті. Сі відносини могли в найвищих кругах викликати такий осуд, що Корона перестала числити на польське коло, хоч сему деякі часописи, між ними *Słowo polskie* заперечують.

Також і посеред Славянської Єдноти проявляє ся розлад і розстрій. Ческі радикали виступили з Єдноти, а інші ческі сторонництва нарікають, що она за мало дбає про ческі справи, а навіть провідники ново-славизму (др. Крамарж et cons.) мають сумніви, чи се корисно для ческого народу, щоби ческі послы належали до Єдноти, бо відносини до інших славянських народносій не вияснені. Провідник ческих хліборобників пос. Удржаль задає в часописи „Venkov“ питанє, чи не належалоб в осени над сею справою нарадити ся, чи союз ческих послів з іншими славянськими може бути користний для Чехів, хоч Чехи є за слабі, щоби могли обійти ся без союзників. Він вказує також на потребу ревізії ческої програми, бо ческі сторонництва не мають програми спільної.

Державно-правні домагання Чехів належалоб примінити до новітніх потреб а тим способом уможливити також ческим реалістам спільну роботу. Пос. Удржаль не вірить в розв'язанє держ. ради.

Дневник д-ра Шустершіча „Slovenec“ з нагоди вістей про розв'язанє держ. ради, вказує на се, що вже літом бар. Бінерт намагав ся розбити Слав. Єдноту, щоби утворити певну для себе більшість і грозив розв'язанєм держ. ради. Тоді ліберальні Словінці обіцювали свою поміч правительству. Однак вельми завелиб ся словінські ліберали, пише „Slovenec“, колиб числили на М а с с а р и к а і д а л ь м а т и н ь с к у ч в і р к у. Виявилоб ся наглядно при виборах, що сі живла не мають ніякої сили і всі обчисленя розбилиб ся о рішучість і безмежне пожертвованє всесловінських лядовців.

Як небудь христ. сусп. Словінці з д-ром Шустершічом на чолі так певні свої справи, вееж таки з голосів ріжних ческих груп можна впевнитися, що ческі послы не мають охоти піддержувати обструкцію Словінців, яку они накиннули Слав. Єдноті і тому всі ческі сторонництва змагають до розлуки з Єднотою.

Розлад в польськїм колі, розлад і розстрій в Слав. Єдноті стає певним доказом, що відносини посеред парламентарних сторонництв такі стали неможливі, що не можна сподівати ся осінній сесії успішної законодапної роботи. Отже хоч з ріжних сторін заперечують вістям про розв'язанє державної ради і хоч правительтво в дійсности не виявило ще такого наміру, то показує ся, що із сего розладу і розстрою не можна буде найти иншого виходу і що правительтво буде приневолене хватити ся сего способу.

Огляд часописий.

(Голоси польських часописий про польско-українське порозумінє. Погляд київської „Ради“ на сю справу. Напасти москвичів на вічу в Зіболках (в Жовківщині) на Є. Е. Митрополита Шептицького і оо. Василян).

У вчерашній передовиці нашій „Політичні замітки на часі“ порушено важне, але й не менше трудне до розв'язки питанє польско-українського спору. В сій передовиці натякнули ми проголоси в польських часописах познанських і варшавських про сю справу а тепер наведено тут погляд київської „Ради“, котра також признає справедливий полагоді польско-українського спору велику політичну досяглисть. „Рада“ вказує на територіяльно-національний поділ Галичина на дві автономічні области. Вже й з польського боку др. Б р о н и с л а в П о т о ц к и й, самбірський адвокат обговорив польско-українське питанє в брошурі *Kwestya ruska w Galicyi i projekt jej załatwienia, Lwów 1910.*, в котрій виступає проти областного поділу краю а признає

Русинам повну автономію в справах руского шкільництва і рускої народної культури. Проект сей похожий на уладженє міжнародних відносин на Моравії. Лишаючи обговоренє сего до иншого часу, наводимо тут поки що погляд „Ради“ п. з.:

Поклик до згоди.

Підчас ґрунвальдского св'яткованя надійшла була з Кракова звістка, що присутні на св'яткованю російські поступові діячі Родичев і Бобяньский (Поляк, кадет, посол до 3-ої думи) готові взяти участь в справі польско-українського порозуміння. Сей намір, як писали польські газети, російські гості висловили на бенкеті, що для їх ушанованя урядили польські поступовці. На сьому бенкеті була, між иншим мова про польско-українські взаємини і порушене було питанє про польско-українську згоду. Як писав „Kurjer poranny“ в ч. 198, Родичев і Бобяньский готові були навіть їхати до Львова, щоби взяти на себе посередництво в сій справі. Разом по деяких варшавських польських газетах поступового табору явили ся вступні статі про конечну потребу згоди з Українцями. Із статей і дописів сих газет можна гадати, що ініціатива російських послів і діячів знайшла відгомін у варшавських поступовців та радикалів. Колишній спільний виступ Поляків, Литовців, Українців і Білорусів на полях Ґрунвальду наводить польських поступовців на думку відновленя сього поєднаня на основах рівноправности.

„Майбутня унія, — пише „Kurjer poranny“ в ч. 198, — поєдналаб не тільки Українців („małorusów“), Білорусів, Литовців, але також і Великоросів таких, як Родичев. Гаслом до сеї унії булаб користь народів, їх незалежність („samodzielność“) і їх братерске сполученє в спільній праці для спільного розвитку і в спільній обороні проти кривди, хоч би звідки она насувала ся. Нарис сеї майбутньої унії, як бачимо з „Kurjera porannego“, досить неясний, до тогож газета на прикінці додає, що до всього сього доведеть ся взяти ся згодом („z czasem“), а покищо не звертати уваги на сварки, непорозуміння, обиди і т. и. Шкода, що газета не дала, чи Українці наприклад, длятого, щоби позбути ся „сварок і непорозумінь“, мають зректи ся всіх своїх громадско-національних і політичних вимог в Галичині*), себто пожертвувати для сеї далекої згоди не тільки свою теперішність, яку нехтує „Kurjer poranny“ („nie wiele sobie ważąc terażniejszość“), але за таких умов, також і будучність. Із сього останнього, досить чудного висновку польської газети про „нехтованє теперішности“ можна гадати, що иншого способу для здійсненя майбутньої унії і польско-української згоди не має. Чи „Kurjer poranny“, не почував, що все те має характер пропозицій, які при відповідній нагоді роблять Полякам „Свѣтъ“, „Новое Время“ та інші „неославянські“ газети?

„Забудьте сварки й непорозуміння і кивайте у нашій обійми“ — гукають до Поляків російські неославяни. „Розв'яжіть нам поперед усього руки, дайге змогу розвиватись національно, жити нормальним культурним житєм“ — відповідають на сі поклики Поляки і цілком раціонально і справедливо відповідають. Те саме можемо сказати й ми „Kurjer-ови“ на вго поклик до польско-українського порозуміння.

Трохи більше виразно висловлює ся варшавський поступовий тижневик „Prawda“. У вступній статі під назвою „До згоди“ „Prawda“ хвалить виступ князя Любомирского, який дав гроші на заснованє у краківському університеті катедри литовської історії, літератури і мови, називає се першим ступнем до згоди з Литовцями і закликає, щоби зробити такий самий ступінь і до Українців. Сей ступінь польський поступовий тижневик бачить у тому, щоби Поляки не ставали на перешкодї заснованю українського університету у Львові: „Prawda“ пристає тут до відомої резолюції віча львівської польської поступової молоді і гасла її вважає своїми гаслами. Теперішня „всепольска“ проти-українська тактика, на думку „Prawdy“, шкодить здійсненю автономії російської Польщі, являючись головною зброєю в руках польських ворогів. „Як що не вирішена доси польська справа —

*) А на Україні? — Ред. Русл.

пише „Prawda“ — стоїть на перешкодї поєднаню всіх Славян, то треба також визнати, що цюстійні непорозуміння з Українцями, які не роблять нам чести, стануть у попереk раціональному розв'язаню польского питаня, навіть тоді, коли умови переменять ся для нас на красші.“

Намітивши у своєму покликові перший ступінь до нових з Українцями взаємин, „Prawda“ не може проте вдержатись, щоби не згадати про „дикі бешкети“ („dzikie burdy“) та ще раз не повторити безосновні закиди про близькість Українців до Прусаків. Се власне забобони старої тактики, проти якої виступає „Prawda“. Що „Prawda“ не позбула ся сих забобонів, вказує, між иншим, також уступ із статі д. Л. Г. (критика останньої повісти Сенкевича). Загальний тон вступної статі одначе робить вражінє щирости. Але на жаль сей „перший ступінь“ не дуже численної і без ширшого впливу польської поступової групи зостанеть ся, можна сподівати ся, „гласомъ вопіющаго въ пустыні“. Не кажучи вже про те, що польско-українські взаємини в Галичині можна булоб основно полагодити тільки поділом сеї країни на дві окремі автономні національні території, навіть на „перший ступінь“ не відгукнуть ся ті, хто гальмує і гальмувати ме справу заснованя українського університету у Львові.

Таким чином, хоч би які були щирі наміри польських поступовців, їх поклик мусить оставати ся в сфері так званих „добрих намірів“.

Наші москвичі не перестають виступати перед селянами з напастями на Є. Е. Митрополита Шептицького і оо. Василян. Вчерашня „Прикарп. Русь“ подає звіт про довірочне віче в Зіболках (в Жовківщині), на котрім промовляли між иншим пос. Курілович, бувший судія др. Глушкевич і гімн. суплент Гаг'атко (що свого часу демонстрував проти папского ювілею в салі „Народ. Дому“). Сей останній говорив проти деморалізації руского народа і закінчив ось як:

„Сь этой цѣлю навязываются разные эмиссары въ предводители нашего народа. Лабаторіями этихъ политическихъ замысловъ надо считать базильянскіе монастыри и ихъ растлѣвающую всю моральную силу народа, крайне вредную дѣятельность. Вѣнцомъ этой политики — возведеніе въ митрополиты графа Шептыцкаго и приготовленіе въ русскіе владыкы князя Сапѣги. Эта „тиханя“ система шляхетской политики самая опасная и сь ней необходимо вести рѣшительную борьбу (возгласы: сь растлителями дѣвушекъ изъ Жолквы)“.

„За этой рѣчью крестьяне слѣдили сь особымъ вниманіемъ.“ — додає „Прикарп. Русь“.

На тім вічу ухвалоено ріжні резолюції, а між ними замітні отсі, в котрих довірочне віче:

„протестуєть противъ преслѣдованія русскаго національнаго духовенства и русскихъ вѣрующихъ со стороны гр. кат. церковной іерархїи, вызиваетъ русскую мірскую интеллигенцію къ систематической и организованной борьбѣ въ защиту чистоты обряда и автономіи гр. кат. церкви. Собраніе выражаетъ надежду, что компетентныя власти позаботятся о добровольномъ и скоромъ уходѣ враждебнаго русскому народу львовскаго гр. кат. митрополита гр. Андр. Шептыцкаго;

„требуєть введенія русскаго литературнаго языка въ школахъ, и прежде всего учрежденія катедры русскаго языка, історіи, литературы и історіи русскаго права;

„протестуєть противъ того, чтобы шинкарскія концессіи выдавались исключительно лишь частнымъ лицамъ, идущимъ на руку власти и мущимъ — и требуетъ ихъ для сельско-хозяйственныхъ кооперативовъ;

„вызываетъ русское населеніе Галичины внимательнo слѣдить за вношеніемъ своей русской (russisch) національности во время ближайшей народнои переписи.“

На се повинні би укр.-руські організації а також міродатні круги звернули бачність і запобігти такому баламученю руского народу.

Політичний огляд.

Заграниця.

Остання неділя в Іспанії проминула спокійно. Проводирі католиків відкликали заповіджені маніфестаційні збори, перед якими правительство дрожало так, що змобілізувало проти сего половину армії і замінило спокійну купілеву місцевість Сан Севастіян в воєнний табор, а всі католицькі організації услухали сего візваня. Лише з місцевостей, де годі було вже подати вість про відкликане, прибули відпоручники до Сан Севастіян, одначе довідавши ся про се, опустили они сейчас місто, наїжене багнетами. З сего, що на їх прийняте вислано військо, могли они собі виробити погляд про свободу під правлінням ліберального правительства.

Наслідком бездоганного спокійного поведеня іспанських католиків найшов ся Каналехас у вельми скрутнім положеню. З его порученя розпускають его прихильники офіціальні вісти про те, що в Сан Севастіян роздали ся оклики: „Проч з Іспанією! Най живе папа!“ Ся вість виглядає очевидно на видумку. Позаяк не удало ся Каналехасови очернити католицьку опозицію яко бунтівників і карлістів, а мобілізація війська осьмішила его перед Европою, тому старає ся він зобразити її яконельояльних при помочи таких несмачних видумок. Нема ні одного чоловіка в Іспанії, який повірив би в можливість згаданого оклику. Правдоподібно хтось взніс оклик на честь папи та під адресою „свободолюбного“ правительства, яке послугує ся багнетами, крикнув „проч“. Але Каналехас, хоч народні маси его ненавидять, уроїв собі, що его правительство в Іспанією...

Про неділішні події є лише скупі, а до того тенденційно представлені вісти. Очікуваня лібералів рівнож не сповнили ся і принесли їм повне розчароване. Предсказувана революція католиків зовсім не відбула ся, а Каналехас згнобив при помочи війська бунт, якого зовсім не було, наразивши себе через те на сьміх. Справді віднесли католики над правительством, яке хотіло з ними яко з бунтівниками поступити після воєнного права, світлу побіду!

На лісті кандидатів до грецьких народних зборів находить ся, як звичають, п'ятьох кретійських нотаблів. Їх вибір вважала би Туреччина яко casus belli, а вже й тепер предвиджує Таніп, що з кретійських кандидатур повстануть для грецьких народних зборів поважні труднощі. Грецький президент міністрів Драгуміс подав в парискім Temps-і статю про згадані кандидатури, а особливо про кандидатуру Венізелоса. Після грецьких законів право виборців є необмежене, тож яко кандидатів можуть они становити Французів, Англіяців, а навіть Ескімосів. Такий кандидат стає після виборів вибраним послом, але дійсним послом може він стати доперва по провіреню, чи є він грецьким горожанином і чи не сповняє яких урядових функцій в иншій державі. Венізелос є грецьким підданям, але справує уряди на Креті, тож дійсним послом міг би він стати доперва тоді, як би зложив свої достоїнства на Креті.

Подібно заострили ся грецько-турецкі відносини в Македонії. Валі Явіни звичає, що відбула ся бійка з грецькою бандою, яка перейшла границю коло Арти і увела з собою одного Курцоволоха. Атенська агенція звичає зате, що після певних жерел переслідоване грецького живла в Македонії, Епірі і Тракії стало тепер невиносиме.

В Персії тревають дальше заворушеня. Тегеран представляє зовсім воєнний образ. Всі публичні площі береже поліція і жандармерія, а бахтияри обсадили парламент. В місті відбувають ся бійки. В північній часті чути було карабінові стріли, а навіть гарматні. Проти Фідаїсів вислано вправительственне військо, яке розпочало облогу, острілюючи їх з гармат. Вкінці привневолено Фідаїсів до зложеня оружя, а положено їх проводирів Сатар-хана і Багір-хана. Сатар-хан є ранений. Між правительственным війском є значне число ранних.

Просимо відховити передплату.

НОВИНИ.

— **Календар.** В четвер: руско-кат.: Калиника муч.; римо-кат.: Зузани дівч. — В п'ятницю: руско-кат.: Сили і Силуана; римо-кат.: Кляри дівч.

— **Ексц. Епископ Чехович** повернув до Перемишля.

— **Новий директор рускої гімназії в Перемишлі.** З Відня наспіла телеграфічна вість, що цїсар іменував директором рускої гімназії в Перемишлі п. Андрія Алиськевича, професора VI гімназії у Львові. Перемиська гімназія дістає в новім директорі чоловіка ідейного, незвичайно совісного в сповнюваню прийнятих на себе обовязків, знаменитого педагога і щирого приятеля молодіжи. П. дир. Алиськевич поклав великі заслуги в Р. Тов і пед., працюючи довгі літа в его виділі, а в останнім році на становищу директора шкіль того Товариства серед трудних обставин довів ті школи до найкрасшого розцвітту. Оскільки львівська Русь тратить в дир. Алиськевичу одного з найшляхетніш і найідейнішх своїх членів, о стілько зискує в нїм перемиська гімназія знаменитого керманіяча. З нагоди сего іменованя шлемо п. директору Алиськевичу, перебуваючому під сю пору на літнім випочинку в Дорі коло Делитина, щирі желаня і бажаємо ему здоровля і витривалости в праці на сім тяжким і одвічальним становищу. Не сумніваємо ся, що учительський збір попре найщиріші змаганя нового директора в напрямі розвитку гімназії.

— **Католицьке віче.** Загальне віче австрійських католиків відбуде ся в Інсбруці (Тироль) в днях 9--11 вересня 1910. Пожаданим єсть, щоби з огляду на важність предметів, які там будуть обговорювати ся, й Русини, так духовні як і світські, взяли участь в тім вічу по можності як найчисленнішу, до чого католицький центральний комітет так горяч отсею відозвою запрошує:

Католики Австрії! Вже другий раз в однім році лунає поклик католицького Центрального Комітету до католиків Австрії всіх земель та язиків: Нумо на VII загальне австрійське католицьке віче! Як звісно, скликувано первісно се віче на вересень минулого року до Відня та в послідній хвилині треба було се залишити. Приготовлюючий комітет бачив ся до того привневоленими важними причинами, що розбурхували тоді прилюдну овінію. Но хотяй таку постанову одобрила, подавляюча більшість католиків, то таки дали ся вкортці чути голоси із усіх усядів держави, що напирали до скорого поновного скликаня католицького віча, а які загалом придали деякі противорічні погляди. Але і напору не треба було! Католицький центральний комітет не захитав ся ані на одну хвилину в погляді, що не вільно вже переривати традиції загальних австрійських католицьких віч, если спільні інтереси австрійських католиків не мають потерпіти діймаючої страти. Всюди бо, де лиш запанує розум та спокійна розвага, там коначно виринає з живловою силою правди пересвідчене, що окремішність впливаюча з ріжницї матерної мови, хотяйби тій окремішности і призначити привалежну їй вагу так великою, щоби попорирвати лучбу, яку навязала між народами Австрії спільна вірність Богу, цїсареві та державі а побіч неї однакові в багато точках погляди про уладнане суспільних та господарських відносин в дусі християнської науки. Бо хтож би з католиків Австрії важив ся — нехайби самою тільки рівнодушністю — пособляти темним силам, що явно і потайки з все з тою самою запопадливостю працюють як раз над зірванем згаданой лучби? Розважуваня того рода спонукали католицький центральний Комітет на засіданю з 17. грудня 1909 до одноступної постанови, щоби скликати VII загальне католицьке віче до Інсбрука на час від 9. до 11. вересня с. р. а то тим більше, що тамошний єпархіяльний комітет жертвував ся в спосіб гідний всякої подяки для приготуваня католицького віча. Інсбрук привадний і красою природи та положенем міста і споминами про славу минувшину сеї вірцевої країни вірности, прийме гостинно всіх учасників католицького віча, звідки би небуде они прийшли. Провідною никлюю нарад на католицьким вічу буде ідея про конечність засновин фахових та станових організацій на основі католицького світогляду та їх співділаня.

Католицький комітет центральний для Австрії: Президент: *Ернест Граф Сильва-Тарука*. Дальше слідуєть підписи инших членів комітету, а між ними о. митрата Андрея Білецького, о. Кароля Волошицького і о. Йосефа Шиха.

— **З Рудеччини** доносять: Дня 7. с. м. яко в роковини смерті бл. п. М. Малецького, котрий записав „Просьвіті“ все своє майно в Угерцях винавських, вартости 200 тисяч корон, відправлено на могилі покійника парастас. До відирави

стазуло трох сьвящеників, а між ними о. декан Ковальський з Новосілк гостинних. На сі поминки зібрало ся багато селян місцевих і з доохресних сіл, а зі Львова прибув яко відпоручник „Просьвіти“ п. Гапак. Потім вечером уладили дівчатка з Вакаційної Оселі концерт в честь пок. добродія, донатора. Простору двірську стодолу, в якій відбував ся концерт, прибрано зелению. На сцені пишав ся великий портрет покійного дідича. Порядок удержували Соколи з Воцанець. Вступне слово виголосила директорка Вакаційної Оселі п-на Вікторія Муляківна. Она піднесла заслуги колишнього дідича Угерцєв винавських для українського народу і его ідею, якою руководив ся, передаючи своє майно товариству „Просьвіти“. Візвала присутних йти слїдами пок. добродія, добуваючи собі освіту і науку. На дальшу частину концерту зложили ся співи і деклямації Оселюк. Усі точки вийшли без заміту. З глибоким чутєм і розумінєм виголосила п-на Т. Демчишинівна деклямацію „В світ за очі“; „Вечерниці“ Ніщинського на бажане присутних повторено двічі. Справді великого треба було посьвяченя, щоби приготувати протягом двох тижнів Вакаційну Оселю до прилюдного виступу. Дрїботи ся, почавши від шести літ, зібрала з ріжних польських шкіл, яка иноді починає щойно тут учити ся говорити по руски, вимагає багато праці. Заслуга тут директорки п-ни В. Муляківної і неструженої провідниці хору п-ни Т. Демчишинівної та помічниці товаришок. Гра на цитрі і живий образ закінчили сеї щирі, невинними діточими устами виведений концерт. По концерті відбула ся скромна перекуса в двірським будинку, яку приготували з посьвятою віддані Вакаційній Оселі СС. Служебницї, прислані управою до праці в кухні. При сїй нагоді показало ся не перший раз, яку велику заслугу сповняє Тов-о Вакаційних Осель, даючи на вакації приють і виховане не раз занедбанім і нараженим на польщенє міским дівчаткам. Щира вдячність належить ся голові тов-а п-ї Олі Бачинській за єї неутомиму працю біля розвитку Вакаційної Оселі. Велику заслугу поклато тов-о „Просьвіти“ яке відступило даром двір в Угерцях вин. на помещене Оселі, в якій сего року крім заряду найшло приміщенє 34 дівчаток. Завідателем фундації з рамени „Просьвіти“ є о. Кульчицький, парох Воцанець, який щиро опікує ся Вакаційною Оселею так, як попередними роками о. Бачинський в Милованю за побуту Оселі в тамошнім митрополичім дворі.

— **Добра кляса з ласки.** На останній конференції австрійських директорів середних шкіл поставлено внесенє, щоби при ноті „достаточний“, яку дає ся з ласки ученикови, що покидає школу і переходить до якогось практичного званя, зазначити виразно, що се достаточну ноту даровано. Часто бувають випадки, що ученик просто вижебрав собі достаточну ноту, вневнюючи, що покидає школу і посьвячує ся иншому званю, яке відповідає більше його здібности, але потім знову виринає у висшій клясі тої самої або иншої школи. Щоби такі надужитя унеможливити, запроктовано, аби коло ноти „достаточний“ зазначити словом „даровано“ або „до практичного званя“ і т. п. Через те кожде наше заведење знало би відразу, що такого ученика не можна прийняти до висшої кляси. На тім зискала би лише школа, бо усувало би ся на бік хлопців, що спиноють нормальний хід науки, звертаючи їх рівночасно на шлях, більше для них пригожий, чи то до фахових шкіл чи до ріжних практичних занаят.

— **Заборона продажи і заміни старих церк. знарядів, образів, риз, книг і т. и.** Наслідком рескрипту міністерства просьвіти, подає намисництво до відомости, що при „німецькім музею“ в Берліні має станути відділ для австрійської штуки. З того можна вносити, що небавом появлять ся в нашій державі висланники того інститута, щоби робити для него потрібні закупі. З тої причини пригадує ся розпорядженя міністерства просьвіти з рр. 1886 і 1906., котрими оо. пархам від строгою одвічальністю заборонено церковні недвижимої старинні продавати або за нові міняти.

— **Нещастя в Татрах.** На стрімких скелях Татр тільки людей втратило вже жите, що дивувати ся треба, що находять ся ще туристи, які не знаючи добре дороги, пускають ся на вершки Татр без провідника. Оводі вибрали ся в Татри три молодці зі Львова: Шулякевич, син ревідента гал. каси щадничої, Бізонь і Яжина П. Бізонь відлучив ся по дорозі від своїх товаришів і пішов на верх Льодови, а другі два потягли на Яворові Турні. Сі верхи є найнебезпечніші місця в Татрах. Коли вже они сходили з гори привязані инурком до рога скали, відірвав ся той кусень скали, а оба туристи скотили ся кількадесят метрів в діл і задержали ся на вистаючій скалі над берегом страшно глибокої пропасти. Шулякевич так потовк ся, що не міг встати; Яжина був ранений, однак підвів ся з бідою, привязав товариша до скали, щоби в разі омліня не скотив ся в пропасть і вернув до Закопаного о поміч. Заки зібрала ся ратунокова виправа і найшла нещасливе місце під Яворовими Турнями, Шулякевич вже замерз під снігом. Треба знати, що сими днями падав в Татрах

світ і було 4 степені морозу. До витягнення мертвого Шулякевича зужито 150 метрів ливни і 50 гаків. По огляненню тіла угорською комісією, бо нещасте стало ся на угорській області, перевезуть моці до Законопаго, а відтак до Львова. Здає ся, що з нагоди тої нещасливої пригоди втратила жите ще одна людина. Один з найвідважніших провідників по Татрах Клим Бахледа учасник ратункової виправи, відлучив ся від гурту і на власну руку пішов шукати Шулякевича. Від кількох днів загинув слід по нїм. Може він жив, а може погіб в яком вертепі. Тепер виславо за ним ратункову виправу, а також звернено ся о поміч до угорского ратункового товариства.

— **Замах на бурмістра Нового Йорку.** З Н. Йорку наспіла телеграфічна вість, що на тамошнього бурмістра Гаймора, виконано револьверний замах. Гаймор всів на корабель „Kaiser Wilhelm der Grosse“, щоб поїхати до Європи на одномісячний відпочинок. На той самий корабель всів якийсь Юлій Галлягер з наміром убити бурмістра. Стрїтивши Гаймора на помості, Галлягер вистрїлив до него тричі а одною кулею ранив Гаймора в шию. До дальших стрїлів не допустив один з урядників пароходу. Галлягера увязнено, а при слїдстві він зізнав, що був се акт мести за утрату служби з вини бурмістра Гаймора. Рана на шиї є тяжка, але не небезпечна, хоч говорено, що Гаймор вже помер. Також секретар бурмістра був легко ранив від револьверної кулі.

— **Виноград на Чорноморїї.** Чим раз то все більш садять винограду в околицях Новоросійська над Чорним морем. Місцева городска управа, спочуваючи розвиткові сеї галузи сільского господарства, признає недалеко від Новоросійська так звані культурні участки під виноградники та сади, при чім виноградники заведено відповідно до сучасних дослідів науки. Найбільш поширені тут такі сорти винограду: сіслінг, семільон, алїготе, каберне і сапераві; з олових найбільш садять — шаслу, катальон, мускат-олександрійський та ізабелю.

— **Кілько є селянських спілок в Німеччині?** Державний союз німецьких хліборобських спілок оголосив, що в Німеччині є 14,359 спілок для ошадности і позичок, 2,087 спілок для закупна і продажі, 2,911 молочарських спілок, 173 спілок для продажі молока а 1,891 всїляких вищих спілок, разом всїх 21,420 хліборобських спілок! Сей величезний розвій спілок є ділом послїдних двадцять лїт. Дперва від 1890, року почали основуватись хліборобські спілки бистрим кроком. В 1870. році було ледви 20 спілок системи німецьких спілок Райфайзена і тоді було лиш 100 спілок. Під его впливом в протягу 11 лїт зросло їх число до 1,000. Аж від 1890. до 1900. року прибувало пересїчно по 1,000 спілок на рік, так що в 1900. році було їх вже понад 13,000.

— **Головним средством поживи всїх народів є збіже.** Лише дві європейські держави, Австрія і Росія, продукують збіже більше, ніж спотребує его власне населєне. Продукція збіжа інших європейських держав далеко не відповідає запотребованю, отже ті краї мусять збіже довозити. Власна продукція збіжа у Франції вистарчила би тільки на 333 днїв, в Німеччині на 311, в Італїї на 289, в Іспанїї на 280 а в Англії ледви на 187 днїв.

— **Лїченє пчолами.** Недавно тому в Америці один терплячий на гостець піддав ся незвичайному лїченю. Він удав ся до одной великої пасіки, розібрав ся до нага по пояє і дав цілу спину скусати пчолам. Він терпів від довгих лїт на гостець в спинї і з сеї недуги не міг вилїчити ся найліпшими ліками. Аж перед кількома літами покутали его сильно пчоли і зараз потім він почув ся здоровим і не чув ревматизму через кілька лїт. Колиж тепер знов недуга дуже его мучила, так, що не міг навіть ходити, казав він себе завести до одной старої пасіки, розібрав ся там до нага по пояє і дав цілу спину покусати пчолам. Відтак почув себе знова цілком здоровим. Добре є також, напечи кропивою ті місця, де порозпаношлясь та недуга — однак за усїх ані сего ані першого ліку не ручимо.

— **Дрібні вісті.** Тягненє лосів фантової лотерїї на будову учительської санаторїї відбудє ся дня 30. вересня с. р. — Підроблену б-корівку сконфісковано вчера в одной з львівських трафік.

— **Справленє похибок.** В статї „Полїтичні замїтки на часї“ в ч. 167. треба справити: на 2-їй стор, в 1-їм стовп. 2. стрїчка від долини „ввоськасте“ на „вкоськасте“, а в 2-їм стовпці, в 32. стрїчці від долини „їж“ на „їм“, а в 31. стр. від дол. „Підходїть“ на „Підждїть“.

Оповідки.

— **Іменованя.** Цїсар іменував радників виспого суду кравого у Львові Йосифа Вайдовича і Фил. Лятошинського старшими радниками вис. кр. суду та радників д-ра Василя Якубовского в

Сучаві і Каз. Ангермана в Чернівцях; дальше іменував радниками вис. кр. суду при трибуналах першої інстанції радників Теофіля Макуха в Тернополї і Ярослава Ільницького у Львові; старшими радниками вис. кр. суду Йосифа Горїпу в Станїславові, Кароля Віндента в Стрию і Теоф. Симоновича в Чернівцях з полишенєм їх в дотеперїшних місцях службових. — Міністер скарбу іменував податкового управителя Евстаха Коцка у Львові старшим управителем податковим.

— **З залїзниць.** Дня 11. серпня 1910. о год. 9. відбудє ся в маґазинах товарових стації Львів публична ліцитація невідобраних товарів як цукру, кави, чаю, руму, лікерів, вина, оливи, смазовила, сукна, товарів блаватних, машин рїльничих, пожарних сикавок і т. д.

— **З нотарїату.** Міністер судівництва іменував нотар. кандидата Казимира Пйонткевича в Жидачеві нотаром в тім місті.

Телеграми

з дня 10. серпня.

Петербург. Вчера випущено з вязниць бувшого президента думи, Гучкова.

Царгород. Валї з Коссова донїс, що болгарський сотрудник єпископа в Іштїї відобрав собі жите, бо з огляду на присягу зложеноу передше болгарскому комітєтові, не міг сповнити прирєченя, даного правительству, що скаже, де находить ся склад оружя.

Любляна. Slov. Narod. доносить, що цїсар не затвердив вибір д-ра Грїбара на бурмістра Любляни.

Париж. До Temps доносять з Риму, що римска курія заходила ся дуже живо проти здержаня католицкої манїфєстації в Сан Севастьян, яка була би вийшла в хосєн Каналяса.

Тижневий звіт

Торговельної і промислової палати
про ціни збіжа і продуктів у Львові
від 1. до 7. серпня 1910.

за 50 клг.

Пшениця	9.45—9.70	К
Жито	6.85—7.10	К
Ячмінь броварняний	6.00—7.00	К
Ячмінь на пашу	7.15—7.35	К
Овес	7.25—7.50	К
Кукурудза	0.00—0.00	К
Гречка	0.00—0.00	К
Горох до варєня	12.00—13.00	К
Горох на пашу	7.00—7.25	К
Бобик	7.00—7.25	К
Конюшина червона	65.00—75.00	К
Конюшина біла	70.00—88.00	К
Конюшина шведска	75.00—85.00	К
Тимотка	25.00—27.00	К
Рїпак зимовий	10.75—11.00	К
Насїне конопл.	00.00—00.00	К
Хмїль старий	140.00—150.00	К
Хмїль новий	115.00—130.00	К

Товариство взаїмного кредиту

„Джістер“

у Львові, ул. Руска ч. 20.

Телефон ч. 788.

заснованє при Товаристві взаїмних обезпечєнь „Джістер“ в р. 1895 на підставі закона о стоваришенях з р. 1873.

Одвічальність членів обмежена до подвійної висоти удїлу.

Цїлею Товариства є удїлюванє кредиту своїм членам рїльникам обезпечєним в „Джістрі“ від більше лїт.

Проценти від вкладок 4%, без потрученя податку рентового.

Вкладни приймає і виплачує Каса Дирекції Товариства в годинах урядових, від 8. до 2. год. в полудне.

Конто в Щадницї почтової ч. 35.527.

Конто жирове в банку австро-угор.

Вкладни щадничі К 3,721.268.—

Удїли членські К 284.195.—

Позички удїлені К 3,471.478.—

Канцєлярїї Товариства отворені перед полуднем.

Для прикрашеня

комхат і Читалєхь!

ТАРАС ШЕВЧЕНКО в домовинї і МОГИЛА ШЕВЧЕНКА над Дніпром

Картини Сластьона виконані в артист. інститутї Ангерера у Віднї у величинї 24+30 см. можна набути в книгарнї Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, Ринок ч. 10; за 80 сотиків без пересилки, за 1 К з пересилкою (franco). Прибуток з ровпродажи жертвував радн. Ол. Барвіньський на памятник Т. Шевченкови в Київї.

„ДОСТАВА“

у Львові, ул. Руска ч. 20
в Станїславові, ул. Смольки 1

спровадила нові матерїї на ризи і хоругви, — металєві виробї (чашї, ліхтарї і крєсти) і рїзьби (кивоти, профєсїональні вїтварці).

Поручає випробованих рїзбарїв для іконостасїв і престолів та малярїв для церков.

Золочєне чаш і направи риз просить ся висилати просто до Львова.

Платить за вкладковї гроші 6%!

Розклад залїзничих поїздів

важний від 1. мая 1910.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночі
Кракора	5:50	8:55	1:30	5:45	10:05
Квакова	7:27	10:10	1:15 Б	8:40	2:30
Тарнова	—	—	1:05	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:15	5:40	10:30
Червоєць	8:05	—	2:05	5:53	9:30
Червоєць	—	—	—	6:35	12:20
Станїславова	5:45	—	—	—	—
Коломиї	—	10:21	—	—	—
Ходорова	5:15 Г	—	—	—	—
Стрия	7:28	11:45	4:25	7:41	11:42
Самбора	8:00	9:58	2:00	—	9:00
Гави рускої	7:32	12:00	—	8:00	—
Яворова	8:15	—	5:00	—	—
Брухович	7:32	1:05 Л	1:53 З	8:00	9:25 З
Брухович	7:49 К	1:20	4:10 З	3:26 К	—
Підгаєць	—	11:15	—	—	—
Винник	—	—	—	—	12:10
Явова	8:15	1:10 К	5:00	9:26 К	10:07 К
Любїня	8:00	9:38	2:00	9:00	11:46 Р
На Підзамчє з:					
Підволочиск	7:01	11:40	2:00	5:17	10:13
Бродів	7:01	—	2:00	5:17	10:12
Підгаєць	—	10:54	—	9:44	—
Винник	7:26	—	—	6:29	11:55 А
На Личаків з:					
Підгаєць	—	10:33	—	9:28	—
Винник	7:10	—	—	6:13	11:39 А

Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	в ночі
Кракора	3:55	8:25	3:15	6:55	11:15
Квакова	6:04	8:40	3:55	7:45	12:45
Кракора	—	—	2:45	6:04	—
Мшани	—	—	3:30	5:41	—
Підволочиск	6:20	10:40	2:16	8:10	11:10
Червоєць	6:10	9:35	—	—	10:26
Червоєць	—	9:10	2:23	—	2:50
Станїславова	—	—	2:52	—	—
Коломиї	—	—	—	5:59	—
Ходорова	—	—	—	8:23 В	—
Стрия	7:30	10:15	1:45	6:50	11:25
Самбора	6:00	9:05	3:40	—	10:40
Гави рускої	7:34	—	2:30	7:10	11:35 З
Яворова	8:20	—	—	6:30	—
Брухович	6:13	10:05 Л	2:35 З	8:38 З	11:35 З
Брухович	7:34	12:25 З	4:24 З	7:10	—
Підгаєць	5:58	—	—	6:16	—
Явова	8:20	10:20 К	1:35 Н	3:35	6:39 К
Любїня	6:00	9:05	2:15 Р	3:40	10:40
З Підзамча о:					
Підволочиск	6:35	11:00	2:31	8:33	11:32
Бродів	6:35	11:00	2:31	8:33	—
Підгаєць	6:12	—	—	6:30	—
Винник	—	—	1:30	—	11:35 А
З Личакова до:					
Підгаєць	6:31	—	—	6:50	—
Винник	—	—	1:49	—	10:54

ЗАМІТКА: Поспїшні поїзди печатанї товстим другом. — *) Лише в недїлі.

А = лише в середї субєти. — Б = від 11:6 до 30/9 щоденно; В = в день перед каждою недїлею і святами обох обрядів. — Г = в день по кожїй недїлі і святаї обох обрядів. — Д = від 19/6. до 11/9. в недїлі і рим-кат. свята. — З = від 1/6. до 30/9. щоденно. — К = від 1/5. до 30/9. щоденно. — Л = від 1/6 до 31/8 щоденно — Н = від 1/5. до 11/9. в недїлі і рим. кат. свята. — Р = від 15/5. до 11/9. в недїлі і рим. кат. свята.